

1. תהי $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ מונוטונית עולה.

א. הוכיחו שלכל $a \in \mathbb{R}$ מתקיים $\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = \sup\{f(x) \mid x < a\}$. למה שווה

$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x)$? (אין צורך להוכיח).

ב. הסיקו שכל נקודות אי הרציפות של f הן ממין ראשון.

פתרון

א. יהי $L = \sup\{f(x) \mid x < a\}$. נראה ש $\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = L$. יהי $\varepsilon > 0$, מהגדרת

סופרמום קיים $x_0 < a$ כך ש $f(x_0) > L - \varepsilon$. מכיון ש $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ מונוטונית

עולה אז לכל $x_0 < x < a$ מתקיים $f(x) \geq f(x_0) > L - \varepsilon$. מצד שני ברור ש

$L + \varepsilon \geq f(x)$ לכל $x < a$. בסה"כ נקבל שלכל $x \in (x_0, a)$ מתקיים

$|f(x) - L| < \varepsilon$. לכן, $\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = \sup\{f(x) \mid x < a\}$ כדרוש. משיקולים דומים

קל לראות ש $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \inf\{f(x) \mid x > a\}$.

ב. מידי מא' שהגבולות החד צדדיים קיימים תמיד. מכיון שהפונקציה

מוגדרת בכל נקודה ומונוטונית עולה בלתי אפשרי שאי הרציפות תהיה

סליקה. נניח בשלילה ש $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L \neq f(a)$. אם $f(a) > L$ אז נקבל

מסעיף א' ש $f(a) > \inf\{f(x) \mid x > a\}$. מהגדרת אינפימום נקבל שקיים

$x > a$ כך ש $f(a) > f(x)$. בסתירה לכך ש f מונו' עולה. אם $f(a) < L$ אז

נקבל מסעיף א' ש $f(a) < \sup\{f(x) \mid x < a\}$ וגם מכאן ניתן לקבל סתירה

למונוטוניות. בסה"כ בנקודת אי רציפות נקבל שהגבולות החד צדדיים

קיימים סופיים (למה הם סופיים בהכרח?) ושונים ולכן מדובר באי רציפות

ממין ראשון.

2. א. הוכיחו ש $\sum_{k=1}^n k^3 = \frac{n^2(n+1)^2}{4}$.

ב. באמצעות סכומי רימן חשבו את $\int_0^1 x^3 dx$.

פתרון

א. הוכחה באינדוקציה.

ב. הפונקציה x^3 רציפה בקטע הסגור $[0,1]$ ולכן אינטגרבילית בו. לכן, ניתן

לחשב את ערך האינטגרל $\int_0^1 x^3 dx$ לפי גבול של סכומי רימן המתאימים

לסדרת חלוקות נורמלית כלשהי ולבחירת נקודות בכל תת קטע כרצוננו.

תהי $\{T_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ סדרת חלוקות שוות עם $\lim_{n \rightarrow \infty} \lambda(T_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} = 0$. זוהי סדרה

נורמלית. נבחר נקודות קצה ימניות $\forall 1 \leq k \leq n \quad \alpha_k = \frac{k}{n}$.

נקבל באמצעות סעיף א:

$$\int_0^1 x^3 dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \left(\frac{k}{n}\right)^3 \cdot \frac{1}{n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^4} \sum_{k=1}^n k^3 = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^4} \cdot \frac{n^2(n+1)^2}{4} = \frac{1}{4}$$